

หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษา และการเรียนรู้โดยใช้
โครงการเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

English Literacy Curriculum Based on Content and Language Integrated Learning
and Project-based Learning Approaches for Upper Secondary School Students

ภุริชญา เพ็ออกพรหม¹ และ ฤดีรัตน์ ชุษณะโชติ²

Phurichaya Puakprom¹ and Ruedeerath Chusanachoti²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคใต้ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 36 คน ใช้เวลาในการทดลอง 18 สัปดาห์ รวม 36 คาบ เครื่องมือที่ใช้คือ แบบทดสอบวัดการรู้ภาษาอังกฤษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที ผลการวิจัย พบว่า หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) สรุบทัวเรื่องที่จะทำโครงการ 2) กำหนดรูปแบบการนำเสนอชิ้นงานสุดท้าย 3) ออกแบบการทำโครงการ 4) ปฏิบัติการรวบรวมข้อมูล 5) วิเคราะห์และแยกแยะข้อมูล 6) สื่อความหมายรายงานข้อมูล 7) สรุปและประเมินผล หลังการนำหลักสูตรไปใช้ พบว่า กลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการประเมินความคิดเห็นของนักเรียน ครู และผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรอยู่ในระดับดี โดยมีข้อเสนอแนะในการนำหลักสูตรไปใช้ ได้แก่ ครูควรปรับเปลี่ยนเนื้อหาจากท้องถิ่นภาคใต้เป็นเนื้อหาท้องถิ่นของตนเอง และควรกระตุ้นให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจในการทำโครงการ การแสวงหาข้อมูล และตั้งศักยภาพของตนเองมาใช้ในการทำโครงการได้อย่างเต็มที่

คำสำคัญ: การรู้ภาษาอังกฤษ, แนวคิดการบูรณาการเนื้อหาทั้งภาษา, การเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐาน

Article Info: Received 7 February, 2018; Received in revised form 22 December, 2020; Accepted 24 December, 2020

¹ นิสิตคุษบัณฑิต ภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: phurich.happy@gmail.com
Ph.D. Candidate in Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University
Email: phurich.happy@gmail.com

² อาจารย์ประจำภาควิชาหลักสูตรและการสอน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล: ruedeerath.c@chula.ac.th
Lecturer in Department of Curriculum and Instruction, Faculty of Education, Chulalongkorn University
Email: ruedeerath.c@chula.ac.th

Abstract

The purposes of this research were to develop an English literacy curriculum based on Content and Language Integrated Learning and project-based learning approaches for upper secondary school students. Samples were 36 M. 5 students of Triam Udom Suksa School of the South, Nakhon Si Thammarat. The duration of experiment was 18 weeks with the total of 36 hours. The research instrument was English Literacy Test. Data were analyzed by using mean, standard deviation, and *t*-test. Research findings found that a developed course curriculum consisted 7 steps which are: 1) Agree on a theme for the project; 2) Determine the final outcome; 3) Structure and plan the project; 4) Information gathering cycle; 5) Information compilation & analysis; 6) Information reporting; and 7) Evaluate the Project. After the experiment, ability mean score of control group was higher than before at significantly different level .05. The data showed that the students, teachers and School Director satisfactory scores were rated at high level. The recommendations made were such as the local content should be adapted to the users' local content and the students should be motivated to conduct the project, inquire information, and draw their own potential to finish the project.

Keywords: English literacy, content and language integrated learning, project-based learning

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลของการติดต่อสื่อสารที่มีการใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดภาษาหนึ่ง เป็นทักษะที่สำคัญแห่งศตวรรษที่ 21 และเป็นเครื่องมือสำคัญในยุคสังคมแห่งการเรียนรู้ในปัจจุบัน โดยที่องค์ความรู้ที่สำคัญของโลกส่วนใหญ่ถูกบันทึกและเผยแพร่เป็นภาษาอังกฤษ การมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ภาษาอังกฤษจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งในชีวิตประจำวัน ในการติดต่อสื่อสาร การศึกษา การแสวงหาความรู้ การประกอบอาชีพ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551) ภาษาอังกฤษช่วยสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลเกิดความเข้าใจในวัฒนธรรมที่แตกต่างกันของแต่ละเชื้อชาติ คนที่มีความรู้ภาษาอังกฤษดีจะมีโอกาสดี ในสังคมเพราะสามารถรับรู้ข่าวสารข้อมูลได้รวดเร็วทันต่อเหตุการณ์และสถานการณ์โลก ดังนั้น การยกระดับความสามารถด้านภาษาอังกฤษของผู้เรียน คือ เป้าหมายสำคัญของการจัดการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) โดยจัดการศึกษาด้านภาษาอังกฤษที่มุ่งพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจพื้นฐานทางภาษาสามารถใช้ภาษาในการติดต่อสื่อสารและเป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ประยุกต์ใช้ภาษา

ได้ถูกบริบท และสถานการณ์ได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับความหมายของการรู้ภาษาอังกฤษ (English literacy)

ในปัจจุบันผู้เรียนต้องใช้ความรู้ทางภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการดำเนินชีวิต ซึ่งการรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจในด้านเนื้อหาภาษาอังกฤษมีความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษที่ได้จากการเรียนในชั้นเรียนมาใช้เป็นเครื่องมือในการดำรงชีวิตประจำวัน มีทักษะทางภาษาอังกฤษ โดยสามารถฟัง พูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ และมีการพัฒนาการเรียนรู้ทางภาษาด้วยตนเอง รวมทั้งมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ (Aronoff, 1994; Meltzer & Jackson, 2010; Sampson, อ้างถึงใน Bell, 1990) แม้ว่าประเทศไทยจะมีการปรับเปลี่ยนหลักสูตรเรื่อยมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน แต่ผลการสอบวัดคุณภาพการศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553–2559 (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2559) และผลการวิจัยที่ผ่านมา พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ยังประสบปัญหาในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านหลักสูตร ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านตัวครู ส่งผลให้การเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศไทยยังไม่ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ (บุญสม ทับสาย, 2549; สรญา สาระสุภาพ, 2553; อมรรัตน์ วัฒนาร, 2547)

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการไม่เป็นผู้รู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน การสัมภาษณ์ความคิดเห็นของครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย การวิเคราะห์ผลการสอบวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย สรุปได้ว่า ปัญหาส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับหลักการและแนวคิดตามที่หลักสูตรต้องการ พบว่า นักเรียนขาดประสบการณ์การใช้ภาษาและขาดการฝึกทักษะทางภาษาอังกฤษทั้งด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ไม่สามารถนำความรู้และเชื่อมโยงเนื้อหาภาษาอังกฤษที่ได้เรียนในห้องเรียนเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง หรือในสถานการณ์ที่มีความแตกต่างไปจากสิ่งที่เรียนในห้องเรียนได้ อีกทั้ง นักเรียนไม่เห็นความสำคัญของการเรียนวิชาภาษาอังกฤษ มองว่าภาษาอังกฤษเป็นเรื่องไกลตัว เนื่องจากเนื้อหาที่กำหนดให้นักเรียนเรียนห่างไกลจากการดำเนินชีวิตจริงของนักเรียน ส่งผลให้เกิดความท้อถอยและมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ ไม่มีแรงจูงใจในการเรียน ไม่เกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย (จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2547; เทพนคร ทาคง, 2546;

ธนชาติ หล่อนกลาง, 2550; วรพร สุนทรวัฒนศิริ, 2543)

ความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความจำเป็นในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาและส่งเสริมการรู้ภาษาอังกฤษให้แก่ักเรียนอย่างจริงจังและเร่งด่วน (Cummins, อ้างถึงใน Bell, 1990) หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษ (English literacy curriculum) เป็นแนวทางหนึ่งที่ส่งเสริมและพัฒนานักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจและทักษะทาง ภาษาอังกฤษ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะทั้ง 4 ทักษะในชีวิตจริงได้ การจัดหลักสูตร การรู้ภาษาอังกฤษให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นอันดับแรก เป็นหลักสูตรที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ (Child-centred curriculum) และผลการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและหลักการจากเอกสาร และงานวิจัยต่าง ๆ สามารถนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย คือ การผสมผสานแนวคิดการบูรณาการเนื้อหา กับ ภาษาและแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

แนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (Content and Language Integrated Learning: CLIL) เป็นแนวคิดหนึ่งในการจัดการศึกษาภาษาอังกฤษ ที่เน้นพัฒนาการและ การเรียนรู้ภาษาด้วยกระบวนการทางสังคม (sociocultural theory) ให้ความสำคัญกับ การส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้อย่างสมดุลระหว่างการเรียนรู้เนื้อหาและเรียนรู้การใช้ภาษาใน สภาพจริง (authenticity) ด้วยการบูรณาการเนื้อหา (content) ภาษา (communication) การคิด (cognition) และวัฒนธรรม (culture) หลักสูตรจะกำหนดให้นำวัฒนธรรม (culture) หรือสังคม (community) ท้องถิ่นที่ใกล้ตัวนักเรียนมาบูรณาการในเนื้อหา (Coyle, 2005) ผ่านการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย (multiple focus) โดยใช้ภาษาเป็นเครื่องมือด้วยการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมในบริบทของการใช้ภาษาตามธรรมชาติ และการสร้างประสบการณ์จากปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น (collaboration) ด้วยกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) และได้รับการเรียนภาษา แบบเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) ให้มีความหมายต่อตนเอง พัฒนาทั้งความรู้และทักษะ ในตัวภาษา มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ ทำให้มีเจตคติที่ดีและมีความมั่นใจใน การเรียนรู้มากขึ้น

นอกจากนี้ยังพบว่า การใช้แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning: PBL) ซึ่งเป็นแนวคิดที่ให้ความสำคัญกับความเชื่อมั่นในศักยภาพการเรียนรู้

ของนักเรียน ตามแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (constructivism) ด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนค้นพบข้อความรู้ใหม่ (discovery) ค้นพบความจริงด้วยวิธีสืบสอบ (inquiry) ผ่านประสบการณ์การแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตจริง (real-life situations) ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น นำไปสู่การคิดวิเคราะห์แสวงหาข้อมูล (Bender, 2012) โดยการบูรณาการสาระความรู้ต่าง ๆ ที่อยากรู้ให้เอื้อต่อกัน นักเรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตจริง เน้นความรู้ ความเข้าใจในความคิดรวบยอด การลงมือปฏิบัติอย่างมีปฏิสัมพันธ์ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถของตัวเอง ได้ใช้ความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของตนเองในการศึกษาค้นคว้าข้อมูล จากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่รู้ใฝ่เรียน ส่งเสริมการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การทำงานแบบร่วมมือ และการสื่อสารทางภาษาที่ดี เกิดการเรียนรู้ทางภาษาอย่างมีความหมายเพราะได้ลงมือปฏิบัติและใช้ภาษาอังกฤษด้วยตนเองตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการ (Hargis, 2005; SRI International, 2000; Stoller, 2002) นำมาสู่การเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

ในงานวิจัยนี้ต้องการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้รู้ภาษาอังกฤษ โดยการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ หมายถึง การมีความรู้ความเข้าใจทางภาษาอังกฤษ และความสามารถในการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้สื่อสารในบริบทชีวิตจริงใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ผ่านทักษะทางภาษาอังกฤษทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียน

วัตถุประสงค์

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย
2. เพื่อประเมินคุณภาพของหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

วิธีการวิจัย

การวิจัยนี้ดำเนินการตามกระบวนการวิจัยเชิงพัฒนา โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัย

เชิงบรรยัยและกั้งทลลอง (quasi-experimental research) และใช้แบบแผนการทลลองแบบมีกลุ่มทลลองเพียกกลุ่มเดียว และการวัดเข้าตามช่วงเวลาที่กำหนดทั้งก่อนและหลังการจัดกระทำ (single group pre-test-post-test time series design) มีชั้นตอนในการดำเนิการวิจัยและพัฒนาหลั้สูตรแบ่งเป็น 2 ระยะเวลา ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาหลั้สูตรการรู้ภษาอังกฤษตามแนวคิการบูรณาการเนือหาภษาและ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ชั้นตอนที่ 1 การคึษาข้อมูลพื้นฐาน เพือนำมาใช้ในการกำหนดองค์ประกอบและแนวทางในการพัฒนาหลั้สูตร การวิเคราะห้หลั้สูตรการคึษาชั้นพื้นฐาน แนวคิทฤษฎีและงานวิจัยที่เกียวกั้กับแนวคิการบูรณาการเนือหาภษาและแนวคิการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน รวมทั้งคึษาความคิดเห็นของนักวิชาการด้าน การสอนภษาอังกฤษและครุผู้สอนภษาอังกฤษ เพือนำข้อมูลที่ได้มาทั้งหมดมาวิเคราะห้และสรุปลเป็นแนวทางในการพัฒนาหลั้สูตร

ชั้นตอนที่ 2 การออกแบบหลั้สูตร โดยการสรุปลข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการคึษาแล้วร่างเอกสารหลั้สูตร และกำหนดรูปแบบ จัดองค์ประกอบด้านต่าง ๆ ให้มีความสอดคลั้องสัมพันธ์ ได้เป็นหลั้สูตรรายวิชา ซึ่งหลั้สูตรการรู้ภษาอังกฤษ ที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ทฤษฎี/แนวคิพื้นฐาน หลั้การ จุดมุ่งหมาย คำอธิบายรายวิชา เนือหา กิิจกรรมการจัดการเรียน การสอน การวัดและประเมินผล และสื่อการเรียนรู้ และจัดทำเอกสารเอกสารประกอบหลั้สูตรคิอ ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้

ระยะที่ 2 การประเมินคุณภาพหลั้สูตรการรู้ภษาอังกฤษตามแนวคิการบูรณาการเนือหาภษาและ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ผู้วิจัยสร้างครือ่มือประเมินคุณภาพเอกสารหลั้สูตรการรู้ภษาอังกฤษ และเอกสารประกอบหลั้สูตรการรู้ภษาอังกฤษ จากนั้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน ประเมินความถูกต้องของเนือหา และความสอดคลั้องภายใน ผลการประเมินอยู่ในระดับดี ผู้วิจัยนำข้อมูลที่จากการประเมินมาแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปทลลองใช้

ชั้นตอนที่ 1 การทลลองใช้หลั้สูตร

1.1 การพัฒนาครือ่มือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1) แบบวัดการรู้ภษาอังกฤษ เพือวัดความรู้ความเข้าใจเชิงเนือหาภษา

อังกฤษที่จำเป็นและสามารถใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารได้ และวัดความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ใช้วัดก่อนและหลังการทดลอง ที่มีลักษณะเป็นคู่ขนาน แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ 1) วัดความรู้ทางภาษาอังกฤษ 2) วัดความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง รายละเอียดเป็นดังนี้

ตอนที่ 1 แบบวัดความรู้ทางภาษาอังกฤษ เป็นแบบวัดชนิดเลือกตอบ แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้างทางภาษา ตอนที่ 2 ด้านคำศัพท์สำนวน ตอนที่ 3 ด้านวัฒนธรรมทางภาษา ผู้วิจัยวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก และค่าความยากง่ายของแบบทดสอบเป็นรายข้อเพื่อเลือกข้อสอบที่มีความยากง่ายอยู่ระหว่าง 0.40-0.80 และมีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ 0.40 ขึ้นไป ผลการวิเคราะห์ พบว่าข้อสอบอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมทุกข้อ

ตอนที่ 2 แบบวัดความสามารถในการใช้ภาษาในการสื่อสารในบริบทชีวิตจริง เป็นแบบวัดชนิดเลือกตอบ และเป็นข้อสอบอัตนัย ชนิดเขียนตอบและข้อสอบปากเปล่า แบ่งออกเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ด้านการฟังภาษาอังกฤษ ตอนที่ 2 ด้านการอ่านภาษาอังกฤษ ตอนที่ 3 ด้านการพูดภาษาอังกฤษ และตอนที่ 4 ด้านการเขียนภาษาอังกฤษ ข้อสอบชุดนี้ มีผู้ตรวจ 3 คน คือ เป็นครูชาวต่างประเทศเจ้าของภาษา 2 ท่าน และผู้วิจัยอีก 1 ท่าน ผลการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์ของผู้ตรวจ (inter-rater reliability) ได้ 0.92 ซึ่งมีคุณภาพสูง

2) แบบประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษ เพื่อพัฒนาการการรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนที่เรียนด้วยหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ในช่วงระหว่างการทดลอง โดยแบ่งออกเป็นทักษะ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ใช้วัดระหว่างการทดลอง มีลักษณะเป็นคู่ขนานกัน ต่อเนื่องตามเวลาที่กำหนด (time-series)

3) แบบบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนเป็นผู้บันทึก ใช้ศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพที่แสดงถึงพัฒนาการการรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน อีกทั้งยังสะท้อนการเรียนรู้และปัญหาในการเรียนรู้ ความรู้สึกรู้สีกของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษ การนำภาษาอังกฤษไปใช้ในสถานการณ์ชีวิตจริง การเห็นคุณค่าและประโยชน์ของภาษาอังกฤษ โดยให้นักเรียนเขียนรายงานบันทึกการเรียนรู้ของนักเรียนเอง เมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละสัปดาห์

4) แบบประเมินโครงงาน เป็นการประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพจริง (authentic assessment) ของนักเรียนผ่านการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการทำโครงงาน ใช้ประเมินคุณภาพผลงานของแต่ละกลุ่ม

1.2 ผู้วิจัยนำหลักสูตรไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2559 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาภาคใต้ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ มัธยมศึกษา เขต 12 (นครศรีธรรมราช-พัทลุง) จำนวน 36 คน ในรายวิชาภาษาอังกฤษรอบรู้ จำนวน 1 หน่วยกิต เวลาเรียน 36 ชั่วโมง โดยใช้แบบทดสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษก่อน การใช้หลักสูตร บันทึกผลที่ได้เป็นคะแนนก่อนเรียน ดำเนินการสอนตามแผนการจัดการ เรียนรู้ พร้อมทั้งเก็บคะแนนด้วยการใช้แบบประเมินความก้าวหน้าของการพัฒนาทักษะ ภาษาอังกฤษ ใช้วัดระหว่างการทำทดลอง ต่อเนื่องตามช่วงเวลาที่กำหนด จากนั้นใช้แบบทดสอบ วัดความรู้ภาษาอังกฤษหลังการใช้หลักสูตร ที่มีลักษณะเป็นคู่ขนานกัน บันทึกผลที่ได้เป็น คะแนนหลังเรียน

ขั้นตอนที่ 2 การประเมินผลและปรับปรุงหลักสูตร

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการดำเนินการทดลองด้วยการใช้หลักสูตรการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน เป็นฐานของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นการตรวจสอบเพื่อพิจารณาว่า หลักสูตรมีคุณภาพหรือไม่มากนักน้อยเพียงใด โดยอาศัยข้อมูลที่ได้จากเครื่องมือที่ใช้วัดผลหลักสูตร ในด้านต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงหลักสูตร เพื่อให้หลักสูตรมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ผลการวิจัย

ผลการนำหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและ แนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย นำเสนอได้ 2 ประเด็นตามวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. หลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษใช้แนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและ การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่พัฒนาขึ้น เป็นกรอบแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร มุ่งเน้นการพัฒนาให้นักเรียนให้เป็นผู้รู้ภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรที่จัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อ ตอบสนองนักเรียนให้สามารถนำความรู้และทักษะไปใช้ ในสถานการณ์ที่อยู่ในบริบทชีวิตจริง

ด้วยการส่งเสริมให้นักเรียนเรียนรู้ภาษาโดยการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ผ่านภาระงานที่มีความหมายต่อผู้เรียน ด้วยการเรียนรู้ภาษาแบบองค์รวมอย่างสมดุลระหว่างการเรียนรู้เนื้อหาและการเรียนรู้การใช้ภาษา เน้นกระบวนการแก้ปัญหาหรือสถานการณ์ในชีวิตจริง ด้วยการศึกษาค้นคว้าเชิงลึก ผ่านการบูรณาการทักษะต่าง ๆ โดยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ซึ่งนักเรียนได้พัฒนาทั้งความรู้และทักษะในตัวภาษาอังกฤษ มีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษและเนื้อหาในรายวิชา เป็นการสร้างแรงจูงใจในการเรียนของนักเรียนซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ

หลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษมีลักษณะเฉพาะของหลักสูตร ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้เชิงรุก ด้วยการบูรณาการเนื้อหา ภาษา การคิด และวัฒนธรรม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย
2. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเองอย่างกระตือรือร้น โดยกระบวนการเรียนรู้การใช้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ผ่านการใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะ
3. เป็นหลักสูตรที่มุ่งให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ผ่านการมีปฏิสัมพันธ์ ด้วยการมีเป้าหมายในการทำงานเดียวกัน นำไปสู่การพัฒนาทักษะทางสังคมและแรงจูงใจในการเรียนรู้
4. เป็นหลักสูตรที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ ความเข้าใจและประสบการณ์ที่ได้รับไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ในชีวิตจริง

วิสัยทัศน์ของหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ได้แก่ มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพด้านการรู้ภาษาอังกฤษ โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะพื้นฐานในการใช้ภาษา เน้นกระบวนการเรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติ มีความใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน พัฒนานตนเองให้เต็มตามศักยภาพ เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมาย ประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ซึ่งมี 3 ประการ ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษที่กำหนดไว้ใน

หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษ ตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้
 โครงงานเป็นฐาน

2. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการนำความรู้และทักษะทางภาษาอังกฤษ
 ทั้ง 4 ทักษะไปใช้สื่อสารในสถานการณ์ชีวิตจริง และใช้เป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการเรียนรู้และ
 การดำรงชีวิต

3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความใฝ่เรียนรู้และมุ่งมั่นในการทำงาน เกิดทักษะ
 กระบวนการค้นคว้าหาความรู้ด้วย

แนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ยึดการจัดการเรียนการสอนที่เน้น
 ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยให้ผู้เรียนมีบทบาทในการจัดกระบวนการเรียนรู้ ใช้ปัญหาหรือสถานการณ์
 เป็นเครื่องมือในการสร้างประสบการณ์ทางภาษา โดยใช้ทักษะภาษาทั้ง 4 ทักษะ
 ในการเรียนรู้เนื้อหา การคิด และวัฒนธรรม ผ่านการฝึกฝน ลงมือปฏิบัติ เน้นให้ผู้เรียนได้
 เรียนรู้การใช้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อการเรียนรู้ ด้วยการเสริมต่อการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้
 กับผู้อื่น ผ่านกระบวนการทางสังคม และการปฏิสัมพันธ์ ใช้เทคนิคหลากหลายรูปแบบ
 ผสมผสานกัน ได้แก่ กระบวนการกลุ่ม การสังเกตสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัว ผู้เรียนค้นคว้าหา
 คำตอบด้วยตนเอง แล้วสรุปเป็นองค์ความรู้ โดยการให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมิน
 ผลการเรียนรู้ของตนตามสภาพจริง

การวัดและประเมินผลการเรียนรู้พิจารณาจากคะแนนที่ได้จากหลักฐาน 3 ส่วน
 ดังนี้

1. การวัดและประเมินผลการรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งประกอบด้วย ด้านความรู้
 ทางภาษาและด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร โดยเปรียบเทียบการรู้
 ภาษาอังกฤษของผู้เรียนด้วยการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน

2. การศึกษาพัฒนาการการรู้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนในช่วงระหว่างการเรียน
 การสอนโดยการทดสอบต่อเนื่องตามช่วงเวลาที่กำหนด (time-series) โดยดูทั้งด้าน
 ประสิทธิภาพของหลักสูตร คุณลักษณะ และพัฒนาทักษะทางภาษาของผู้เรียน ทั้ง 4 ทักษะ
 ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ของผู้เรียนในขณะที่ปฏิบัติกิจกรรมตาม
 กระบวนการขั้นตอนการทำโครงการ

3. การประเมินผลจากผลผลิตการทำโครงการของนักเรียนในแต่ละกลุ่มใน

ภาพรวม โดยใช้แบบประเมินโครงงานนักเรียนแต่ละกลุ่มต้องผ่านเกณฑ์อย่างน้อย 80% ขึ้นไป

หลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ซึ่งเป็นหลักสูตรในกลุ่มสาระเพิ่มเติม มีจำนวน 1 หน่วยการเรียนรู้ ใช้เวลาสอน 2 คาบต่อสัปดาห์ เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียน 20 ชั่วโมง และเวลาด้านนอกห้องเรียน 16 ชั่วโมง รวม 36 ชั่วโมง 18 สัปดาห์ เน้นการใช้กระบวนการทำโครงงาน 7 ขั้นตอน คือ 1) Agree on a theme for the project 2) Determine the final outcome 3) Structure and plan the project 4) Information gathering cycle 5) Information compilation & analysis 6) Information reporting 7) Evaluate the project ผลจากกระบวนการทำโครงงาน 7 ขั้นตอน ผลการใช้หลักสูตรตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน ได้โครงงานภาษาอังกฤษรวม 6 โครงงาน ได้แก่ โครงงาน Plang Bok Talk to Show โครงงาน I will give (Gift) back โครงงาน Colour Fruits with Magic Sugar โครงงาน The Wonderland of Catfish Grill โครงงาน This Place in My Mind และโครงงาน Amazing Nakhon's Handicraft

หลักสูตรที่พัฒนาขึ้น เป็นหลักสูตรที่ไม่มีการกำหนดเนื้อหาในการทำโครงงานล่วงหน้า เนื้อหาที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อหาตามบริบทในท้องถิ่นภาคใต้ เป็นกรอบเนื้อหาในหลักสูตรกว้าง ๆ เพื่อให้นักเรียนได้ตัดสินใจเลือกศึกษาปัญหา ตามความสนใจหรือสถานการณ์ในชีวิตจริง

2. ผลการประเมินคุณภาพของหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนนของตัวอย่างเท่ากับ 42.44 หลังการทดลอง ค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 52.69 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (ตาราง 1)

ตาราง 1

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ในภาพรวม ด้วยแบบทดสอบวัดความรู้ทางภาษาอังกฤษ

คะแนนเต็ม	ก่อนการทดลอง		หลังการทดลอง		mean Difference		t	df	p
	M	SD	M	SD	M	SD			
80	42.44	5.84	52.69	7.25	10.25	3.50	17.58	35	.00*

หมายเหตุ: *p < .01

2.2 การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการทดลอง ตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนนด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ เท่ากับ 22.00 หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 26.86 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า structure and grammar มีค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมา คือ vocabulary and idioms และ cultural aspect in language use (ตาราง 2)

ตาราง 2

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ

ด้านความรู้ทาง ภาษาอังกฤษ	คะแนน เต็ม	ก่อน		หลัง		mean Difference		t	df	p
		M	SD	M	SD	M	SD			
1. Structure and grammar	15	7.75	1.93	9.97	2.02	2.22	1.97	6.76	35	.00*
2. Vocabulary and idioms	15	8.56	1.52	10.14	1.85	1.58	1.73	5.49	35	.00*
3. Cultural aspect in language use	10	5.69	1.60	6.75	2.02	1.06	1.80	3.51	35	.00*

ตาราง 2 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ

ด้านความรู้ทาง ภาษาอังกฤษ	คะแนน เต็ม	ก่อน		หลัง		mean Difference		t	df	p
		M	SD	M	SD	M	SD			
		รวมคะแนน ความสามารถ ในการใช้ภาษา อังกฤษ	40	22.00	3.51	26.86	3.87			

หมายเหตุ: * $p < .01$

3. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตร ด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ผลการวิจัย พบว่า ก่อนการทดลอง ตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 20.44 หลังการทดลอง มีค่าเฉลี่ยคะแนน เท่ากับ 25.83 โดยค่าเฉลี่ยคะแนนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณารายองค์ประกอบ พบว่า ทักษะการพูด มีค่าเฉลี่ยคะแนนเพิ่มขึ้นมากที่สุด รองลงมาคือ ทักษะการฟัง ทักษะการเขียน และทักษะการอ่าน (ตาราง 3)

ตาราง 3

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง

ด้านความรู้ทาง ภาษาอังกฤษ	คะแนน เต็ม	ก่อน		หลัง		mean Difference		t	df	p
		M	SD	M	SD	M	SD			
		1. ความ สามารถ ด้านการฟัง	10	4.47	2.36	5.92	2.27			

ตาราง 3 (ต่อ)

การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยคะแนนการรู้ภาษาอังกฤษ ระหว่างก่อนและหลังการใช้หลักสูตรด้านความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง

ด้านความรู้ทาง ภาษาอังกฤษ	คะแนน เต็ม	ก่อน		หลัง		mean Difference		t	df	p
		M	SD	M	SD	M	SD			
		2 ความ สามารถ ด้านการพูด	10	5.21	.76	6.87	.71			
3. ความ สามารถ ด้านการอ่าน	10	4.58	1.75	5.64	2.45	1.06	1.74	3.64	35	.00*
4 ความ สามารถ ด้านการเขียน	10	6.18	.82	7.41	.80	1.23	.52	14.34	35	.00*
รวมคะแนน ความสามารถ ในการใช้ภาษา อังกฤษ	40	20.44	4.39	25.83	4.98	5.39	3.24	9.99	35	.00*

หมายเหตุ: *p < .01

อภิปรายผล

ผู้วิจัยมีประเด็นหลักที่นำมาอภิปราย 2 ประเด็น ดังนี้

1. ผลการพัฒนาหลักสูตร พบว่า ภาพรวมหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายมีความเหมาะสมดี พัฒนาขึ้นมาอย่างเป็นระบบ โดยมีการศึกษาวิเคราะห์จากข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของหลักสูตร การศึกษาความคิดเห็นของนักวิชาการและครูผู้สอนภาษาอังกฤษ อีกทั้ง การศึกษาแนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษา (Content and Language Integrated Learning: CLIL) และแนวคิดการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning: PBL)

ซึ่งเป็นแนวคิดสำคัญในการกำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรรายวิชา ได้แก่ กรอบแนวคิดพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตร วิสัยทัศน์หลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผลการเรียนรู้ โครงสร้างหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ทุกองค์ประกอบของหลักสูตรจึงมีความสอดคล้องและสนับสนุนกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชยพร กระจ่างทอง (2552) ที่ได้พัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทย แบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์ และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า การพัฒนารายวิชาอย่างเป็นระบบเริ่มต้นจากเป้าหมายที่ต้องการ ทำให้เนื้อหา วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนซึ่งนำไปสู่เป้าหมาย

หลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นให้นักเรียนพัฒนาทักษะทางด้านภาษาและเนื้อหาต่าง ๆ นอกเหนือจากเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาษาไปพร้อม ๆ กันและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐานที่มุ่งเน้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการลงมือปฏิบัติ สามารถนำความรู้และทักษะไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ธมน ชัชวาลกิจกุล (2555) พบว่า การจัดกิจกรรมด้วยโครงงานสามารถพัฒนานักเรียนโดยองค์รวม เป็นกิจกรรมที่บูรณาการความรู้ทางภาษาและทักษะ ทำให้นักเรียนได้เรียนภาษาอย่างเป็นธรรมชาติ นักเรียนได้ใช้ภาษาในการสื่อสารในสถานการณ์ที่เหมือนชีวิตจริง ทั้งนี้หลักสูตรการเรียนรู้ภาษาอังกฤษเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูผู้สอนมีหน้าที่จัดทำเฉพาะกรอบหรือขอบข่ายของหลักสูตร การจัดหน่วยการเรียนรู้ ใช้กระบวนการขั้นตอนในการทำโครงงานภาษาอังกฤษ สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีลักษณะเด่นของหลักสูตรนี้ คือ การให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรทั้งกระบวนการ ทั้งร่วมตัดสินใจเลือกเนื้อหา ออกแบบวางแผนกิจกรรม และร่วมประเมินผล ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการทำโครงงาน นักเรียนจะใช้ทักษะ ด้านการฟัง การพูด การอ่านและการเขียนควบคู่กันไป จึงทำให้นักเรียนเกิดพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษในเชิงบูรณาการได้ด้วยตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ Oxford (2001, อ้างอิงจาก จุไรรัตน์ สุดรุ่ง, 2547) ที่กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนเหมือนการถักทอเส้นด้ายจะต้องผูกร้อยไปในทิศทางที่สอดคล้องกัน ทักษะในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ที่จะนำไปสู่การสื่อสารที่ได้ผลนั้น ทักษะเหล่านี้ควรจะได้รับการถักทอไปพร้อม ๆ กันในระหว่างการดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน

นอกจากนี้ ข้อมูลที่นำมาจัดทำร่างหลักสูตรได้มาจากหลายแห่ง ทำให้สามารถร่างหลักสูตรได้เหมาะสม โดยเฉพาะข้อมูลจากบริบทสังคมและบริบทของนักเรียน หลักสูตรกำหนดให้นักเรียนได้เรียนในเรื่องที่ใกล้ตัวด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนที่เกี่ยวข้องกับบริบทของวัฒนธรรม (culture) หรือสังคม (community) ท้องถิ่นมาบูรณาการในเนื้อหา เช่น การศึกษาเกี่ยวกับ Fantastic Folk Art ซึ่งเป็นประเพณีวัฒนธรรมท้องถิ่น เป็นประสบการณ์ที่คุ้นเคยเรียนรู้ได้ง่าย โดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อเข้ากับสาระการเรียนรู้ตามหลักสูตร นักเรียนได้ฝึกฝนประสบการณ์การใช้ทักษะทางภาษาในบริบทจริง ส่งผลให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน มีความมั่นใจในการใช้ภาษา มีการเรียนรู้ภาษาอย่างมีความหมาย ทำให้มีเจตคติที่ดี และมีความมั่นใจในการเรียนรู้มากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ กัยสิทธิ์ วงศ์จำปา (2551) ที่พบว่า หลักสูตรมีความสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น มีประโยชน์ต่อการนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน จะทำให้นักเรียนเรียนรู้ได้ดี มีความกระตือรือร้นและพัฒนาตนเองได้เต็ม ศักยภาพ

การนำแนวคิดการบูรณาการเนื้อหาเกี่ยวกับภาษาและการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน เป็นกรอบพื้นฐานใช้กระบวนการขั้นตอนด้วยการจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการทำโครงงาน นั้น การพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ จะเกิดขึ้นระหว่างกระบวนการขั้นตอนในการทำโครงงาน นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การคิด และวัฒนธรรมผ่านการฝึกฝนและลงมือปฏิบัติด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย ครูสร้างความเข้าใจร่วมกับนักเรียนเกี่ยวกับวิธีการ ขั้นตอนในการทำโครงงาน และร่วมแสดงความคิดเห็น การประเมินผลตามสภาพจริง นักเรียนได้ศึกษาในสิ่งที่ตนเองสนใจ รวมทั้งสนับสนุนให้มีการฝึกและปฏิบัติในสภาพจริง ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยกันอย่างมีปฏิสัมพันธ์ แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่น ประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะภาษาอังกฤษในบริบทและสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ภายในและภายนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นการจัดหลักสูตรที่มีความหลากหลาย (multiple focus) เน้นการบูรณาการทักษะทาง ภาษาทั้ง 4 ด้าน ได้เรียนรู้ตามสภาพจริง (authenticity) และการเรียนรู้อย่างกระตือรือร้น (active learning) ส่งเสริมการเรียนรู้แบบเสริมต่อการเรียนรู้ (scaffolding) อีกทั้งสนับสนุนให้ มีความร่วมมือ (collaboration) ในการจัดการเรียนการสอน ด้วยการมีผลงานที่ผ่านการศึกษา และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง อีกทั้งช่วยลดปัญหาการเรียนการสอนแบบที่แยกเป็นรายวิชาตาม หลักสูตร ที่ทำให้นักเรียนไม่สามารถเชื่อมโยงความรู้และทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะไปใช้

ในสภาพจริงได้ (รุ่งระวี สมะวรรณนะ, 2553; Coyle, 2005; Jonassen, 1991)

2. ผลการทดลองใช้หลักสูตร พบว่า นักเรียนทุกคนมีคะแนนในด้านความรู้ ความเข้าใจทางภาษาอังกฤษ และความสามารถในการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปใช้สื่อสารในบริบทชีวิตจริง จากแบบทดสอบวัดการรู้ภาษาอังกฤษมีค่าเฉลี่ยก่อนเรียน ร้อยละ 22.00 ขณะที่ หลังเรียนมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 42.44 ค่าเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .01 สิ่งเหล่านี้สะท้อนให้เห็นว่า หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นนั้น ส่งผลให้นักเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อภิปรายได้ว่า การรู้ภาษาอังกฤษ ที่มีองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ ด้านความรู้ทางภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาภาษาอังกฤษ ทางด้านไวยากรณ์หรือโครงสร้างของภาษา คำศัพท์ สำนวน และวัฒนธรรมทางภาษา และด้าน ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษสื่อสารในบริบทชีวิตจริง ได้แก่ ความสามารถในการประยุกต์ใช้ความรู้ความเข้าใจทางภาษาอังกฤษไปใช้ในการสื่อสารทางทักษะทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง พูด อ่าน และเขียนนั้น เมื่อนำองค์ประกอบเหล่านี้มาบูรณาการเข้าด้วยกันใน หน่วยการเรียนรู้ หลาก ๆ หน่วย ทำให้นักเรียนได้มีโอกาสทบทวนความรู้และทักษะตลอดเวลา จึงส่งผลให้คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนทุก ๆ ด้าน นอกจากนี้ นักเรียนพัฒนาจากการจัดการของหลักสูตรที่ดี เนื่องจากกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดขึ้นในหลักสูตรทั้งความรู้ ความเข้าใจทางภาษาอังกฤษและการฝึกปฏิบัติการใช้ทักษะภาษาในสภาพจริง ฝึกประสบการณ์ การใช้ภาษาจากการเรียนรู้ภาษาจากหลากหลายสถานการณ์ ทั้งภายในและภายนอก ห้องเรียนนั้น ส่งผลต่อความสามารถในการนำความรู้ที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้และการเชื่อมโยง ความรู้จากการเรียนในห้องเรียนไปสู่การใช้ในบริบทชีวิตจริง และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ (บุรุษต์ ภูตอกไม้, 2554) การที่นักเรียนได้ใช้ความรู้ทักษะและประสบการณ์ของตนเอง ในการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ (Bender, 2012) ทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่รู้ ใฝ่เรียน อีกทั้ง ส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูง การแก้ปัญหา การทำงาน แบบร่วมมือ และการสื่อสารที่ดี (SRI International, 2000)

กระบวนการจัดการเรียนรู้ตามโครงสร้างของหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนา ขึ้นนั้น มีลักษณะเป็นการมอบหมายให้นักเรียนทำงานปฏิบัติโครงการงาน และงานดังกล่าว เกิดจากการบูรณาการความรู้ตามผลการเรียนรู้ต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ จึงทำให้นักเรียนได้มีโอกาส ทบทวนความรู้และทักษะ จากการประเมินความก้าวหน้าในการพัฒนาทักษะของแต่ละ

โครงการน มุ่งเน้นทั้งในภพรวมของลุ่ม ผลเป็นรายบุคคล พบว่า ส่วนใหญ่มีผลการพัฒนาทักษะเพิ่มขึ้นทุกทักษะ ซึ่งการพัฒนาทักษะทางภาษานี้มิได้จำกัดอยู่เพียงนักเรียนที่มีความสามารถระดับกลางและระดับสูงเท่านั้น นักเรียนที่มีความสามารถระดับต่ำ ก็สามารถนำกิจกรรมในโครงการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ภาษานอกห้องเรียนไปใช้และเกิดการพัฒนาขึ้นได้ การวางแผนการจัดกิจกรรมได้แบ่งเป็น กิจกรรมในห้องเรียน และกิจกรรมนอกห้องเรียน ทำให้การติดตามการทำโครงการ และการให้คำปรึกษาของครูเป็นไปอย่างต่อเนื่อง การสอดแทรกการประเมินความก้าวหน้าของทักษะการใช้ภาษาทั้ง 4 ทักษะ ด้วยการใช่วิธีการประเมินตามสภาพจริงทั้งรายบุคคลและรายลุ่ม ด้วยการพูดรายงานหน้าชั้นเรียน การฟังแล้วตอบคำถาม การอ่านข้อมูลแล้วจับประเด็นสำคัญ การตอบคำถาม ค้นหาคำศัพท์ และการเขียนรายงานประสบการณ์ ไม่ได้ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าเป็นการประเมินความสามารถทางภาษา แต่เป็นกิจกรรมตามกระบวนการขั้นตอนของการทำโครงการ (จุไรรัตน์ สุตรุ่ง, 2547)

การที่ผลการทดลองใช้หลักสูตรเป็นไปตามสมมุติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ ดังกล่าวแล้วข้างต้น จึงอาจกล่าวได้ว่า หลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษตามแนวคิดการบูรณาการเนื้อหากับภาษา และการเรียนรู้โดยใช้โครงการเป็นฐานสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่พัฒนาขึ้นในครั้งนี้ มีคุณภาพดีและสามารถส่งเสริมการรู้ภาษาอังกฤษให้เกิดขึ้นกับนักเรียนได้ตามผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเนื่องจากผลที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน โดยใช้ทักษะทางภาษาเป็นเครื่องมือ จะเป็นการสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะทางภาษาที่ยั่งยืน นั่นคือประสิทธิผลของหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษ

ข้อเสนอแนะ

การนำหลักสูตรการรู้ภาษาอังกฤษที่พัฒนาขึ้นไปใช้ เป็นการเรียนรู้ที่ฝึกให้นักเรียนได้เชื่อมโยงความรู้ไปสู่สถานการณ์ในชีวิตจริงอย่างสม่ำเสมอ และทักษะการคิดในระดับสูงในการจัดกิจกรรมลุ่ม ควรให้นักเรียนได้จัดลุ่มแบบอิสระความสามารถ ได้แก่ เก่ง ปานกลาง และอ่อน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีความรับผิดชอบ มีความสามัคคีในลุ่ม สามารถเรียนรู้หน้าที่ในการเป็นผู้นำและเป็นสมาชิกที่ดีได้ เพื่อความสำเร็จของงานในลุ่ม

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรมาตรฐานแห่งชาติสู่ชั้นเรียน : ปฏิรูปการเรียนรู้*. ชุมชนุมนุสกรรมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *Roadmap จุดเน้นสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเพื่อการขับเคลื่อนหลักสูตรการจัดการเรียนรู้การวัดและประเมินผล*. ชุมชนุมนุสกรรมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กัยสิทธิ์ วงศ์จำปา. (2551). *การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วิชาภาษาอังกฤษเพื่อการท่องเที่ยวนครพนม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนนาแกสามัคคีวิทยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครพนม เขต 1 [วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]*. มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สกลนคร.
- จู่ไรรัตน์ สุดรุ่ง. (2547). *การพัฒนาหลักสูตรแบบเน้นกระบวนการทำโครงการเพื่อเสริมทักษะภาษาอังกฤษสำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต]*. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/3297>
- ชยพร กระต่ายทอง. (2552). *การพัฒนารายวิชาเพิ่มเติมภาษาไทยแบบอิงมาตรฐานด้วยกระบวนการออกแบบย้อนกลับเพื่อเสริมสร้างความสามารถการวิเคราะห์และการอ่านเชิงวิเคราะห์ของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต]*. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/33099>
- เทพนคร ทาคง. (2546). *การพัฒนาหลักสูตรตามแนวคิดที่อิงมาตรฐานในรายวิชาเสริมสมรรถภาพ ในการสอนภาษาอังกฤษสำหรับนักศึกษาครู [วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต]*. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/401>
- ธนาชาติ หล่อกลาง. (2550). *การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนวัฒนธรรมท้องถิ่นตามแนวการสอนประสบการณ์ การอ่านแบบเสริมต่อการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความสามารถ การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและเจตคติต่อวัฒนธรรมท้องถิ่นของนักศึกษา*

- มหาวิทยาลัยราชภัฏ [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/46714>
- ธมน ชัชวาลภิจกุล. (2555). การพัฒนาภิจกรรมโครงการภาษาอังกฤษเกี่ยวกับเรื่องท้องถื่นจังหวัดนครปฐม เพื่อพัฒนาทักษะการอ่าน-เขียน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. Silpakorn University Repository: SURE. <http://www.sure.su.ac.th/xmlui/handle/123456789/8132>
- บุริชต์ ภุดอกไม้. (2554). การพัฒนารายวิชาภาษาอังกฤษเชิงวิชาการตามแนวคิการเรียนแบบบูรณาการเนื้อหา และภาษา เพื่อเสริมสร้างทักษะการอ่านและเขียนของนักศึกษาปริญญาตรี [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญสม ทับสาย. (2549). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร การสืบสอบและการจัดการการเรียนรู้ โดยอิงทฤษฎีถ้อยความและแนวคิการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/56741>
- รุ่งระวี สมะวรรณะ. (2553). การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนสุคศึกษาโดยใช้ภาษาอังกฤษเป็นสื่อตามทฤษฎีการเรียนรู้เน้นประสภการณ์และแนวคิการบูรณาการเนื้อหาภภาษา เพื่อเสริมสร้างพฤติกรรมสุภภาพและความสามารถในการสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/21321>
- วรพร สุนทรวัฒน์ศิริ. (2543). การพัฒนาหลักสูตรการเรียนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารธุรกิจตามหลักการจัดการศึกษาแบบเน้นผลภเรียน สำหรับนักศึกษาสาขาบริหารธุรกิจวิชาเอกภาษาอังกฤษ สถาบัน เทคโนโลยีราชวมงคล [วิทยานิพนธ์ปริญญาคุษภีบัณฑิต ไม้ได้ตีพิมพ์]. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2559). *คู่มือการจัดสอบทางการศึกษา ระดับชาติ ชั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). สรรพภาพ. (2553). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้แบบเครือข่ายสังคมผ่านระบบออนไลน์ ด้วยเทคโนโลยีการเรียนรู้เชิงสถานการณ์เพื่อเสริมสร้างความตระหนักรู้ระหว่างวัฒนธรรมของผู้เรียนภาษาต่างประเทศ* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/19364>
- อมรรัตน์ วัฒนาธร. (2547). *การวิจัยแบบร่วมมือที่ใช้ชุมชนเป็นฐานในกระบวนการพัฒนาหลักสูตร : กรณีศึกษาหลักสูตรเศรษฐศาสตร์ระดับประถมศึกษาที่บ้านถวาย จังหวัดเชียงใหม่* [วิทยานิพนธ์ปริญญาโท]. Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR). <http://cuir.car.chula.ac.th/handle/123456789/64314>

ภาษาอังกฤษ

- Aronoff, M. (1994). Spelling and culture. In W. C. Watt (Ed.), *Writing systems and cognition* (pp. 67-87). Kluwer.
- Bell, J. (1990). TESL talk: ESL literacy. *A Journal for Teacher of English as a Second Language*, 20(1), 12-18.
- Bender, W. N. (2012). *Project-based learning: Differentiating instruction for the 21st century*. Corwin.
- Coyle, D. (2005). *CLIL: Planning tools for teachers*. University of Nottingham.
- Jonassen, D. H. (1991). Evaluating constructivist learning. *Educational Technology*, 28(11), 13-16.
- Hargis, J. (2005). Collaboration, community and project-based learning – Does it still work online?. *International Journal of Instructional Media*, 32(2), 157-161.

- Meltzer, J., & Jackson, D. (2010). *Guidelines for developing an effective district literacy action plan (Version 1.1)*. Massachusetts Department of Elementary and Secondary Education and Public Consulting Group.
- SRI International. (2000). *Silicon Valley challenge 2000: Year 4 report*. Silicon Valley Network.
- Stoller, F. L. (2002). Project work: A means to promote language content. *English Teachers' Journal (Israel)*, 54, 9-17.